

Kennis voor de praktijk 2015

Regelgeving voor stoomapparatuur

De regelgeving over stoomapparatuur is complex. Dat komt omdat stoomapparatuur zowel onder de regelgeving van **drukapparatuur** valt als onder de regelgeving van **stookinstallaties**. Er zijn Europese regels die weer zijn uitgewerkt in specifiekere nationale regels. Hieronder staat een overzicht van relevante regels. In dit document zal worden toegelicht wat de regels betekenen voor stoomapparatuur in de stomerij of wasserij. De informatie is gebaseerd op de volgende regelgeving:

- Richtlijn drukapparatuur 97/23/EG
- Warenwetbesluit drukapparatuur
- Warenwetregeling drukapparatuur
- Zorgplicht (Arbeidsomstandighedenbesluit)
- Wet milieubeheer (stookinstallaties als stookinstallatie)
- Wet milieubeheer (emissies van stookinstallatie)

Keuring voor Ingebruikname drukapparatuur (Kvl)

De Europese regelgeving schrijft verplichtingen voor aan de fabrikant van stoomapparatuur. De stoomapparaten moeten bijvoorbeeld voorzien zijn van CE markering en moeten voldoen aan veiligheidseisen. Voor een stomerij of wasserij wordt de regelgeving van belang als een stoomapparaat wordt geïnstalleerd. Als de stoomapparatuur een bepaald volume en druk heeft moet er namelijk een Keuring voor Ingebruikname (Kvl) plaatsvinden. Dit is een inspectie na installatie of aanpassing van de stoomapparatuur. Deze keuring geldt voor stoomapparatuur (inclusief veiligheidsappendages) waarvan de druk (bar) maal het volume (liter) groter is dan 200 (valt in de categorie III en IV). De keuring wordt uitgevoerd door een aangewezen keuringsinstantie (AKI).

Wanneer keuring of herkeuring drukapparatuur

Nadat een stoomapparaat in gebruik is genomen komt de vraag of het apparaat ook periodiek moet worden gekeurd. Hiervoor geldt dat alle stoomapparatuur waarvoor een Keuring voor Ingebruikname (KVI) verplicht is eens in de 2 jaar moet worden gekeurd door een AKI. Voor alle (vaak kleine elektrische en gas gestookte ketels) waarvoor de KVI niet geldt, is er een zorgplicht. De zorgplicht zegt eigenlijk dat de stomerij en wasserij verplicht is ervoor te zorgen dat de stoomapparatuur in goede staat is en daarvoor het nodige onderhoud moet uitvoeren. Hiervoor geldt dus geen vaste termijn van herkeuring.

Uitvoering van onderhoud en keuring drukapparatuur

Tijdens een keuring worden de ketel en bijbehorende appendages geïnspecteerd. Hiervoor moet de ketel toegankelijk zijn. Vaak wordt het om die reden gecombineerd met een onderhoudsbeurt. Aangezien de ketel afgekoeld moet zijn om onderhoud en de keuring te verzorgen zal dit goed gepland moeten worden. Dit zou bijvoorbeeld op de maandag kunnen zodat de ketel zaterdag na het werk kan worden uitgeschakeld, leeg gelaten en het mangat opengemaakt voor een snelle afkoeling. Ter indicatie zijn de kosten voor keuring plus het gereedmaken door een extern ketelonderhoudsbedrijf ± €2500. Als de ketel door de eigenaar zelf gereed wordt gemaakt komen de kosten voor alleen de keuring door een AKI op ± €500.

Overzicht van enkele aangewezen keuringsinstanties (AKI) voor de uitvoer van de keuringen:

- AIB Vinçotte - Breda
- Energie Consult - Ede
- KIWA - Rijswijk
- Lloyds Register - Rotterdam
- Norske Veritas - Rotterdam
- Veritas Quality International - Amersfoort

Keuring van stoomapparatuur als stookinstallatie

Een stoomapparaat is niet alleen een ketel die onder druk staat, maar als het verwarmd wordt met een brandstof (gas of olie) ook een stookinstallatie. Daarom gelden voor deze stoomapparaten ook de regels die voor stookinstallaties gelden. Deze stoomapparaten moeten daarom voldoen aan beide regelgevingen. De minimum frequentie van de keuring hangt af van het vermogen en de brandstof, zie daarvoor figuur 1. Bijvoorbeeld voor een stoomketel met een gasbrander die een vermogen van meer dan 100 kW levert, geldt een periodieke keuring van ten minste eens in de 4 jaar.

Brandstof	nominaal vermogen	periodieke keuring (ten minste)
gas	≤100 kW	-
	>100 kW	eenmaal per vier jaar
Vloeibaar/ Dieselolie	<20 kW	-
	20-100 kW	eenmaal per vier jaar
	>100 kW	eenmaal per twee jaar

Figuur 1: Keuringsfrequentie stookinstallatie

Als er in de stookruimte 1 ketel staat is het vermogen eenvoudig vast te stellen. Dit is vaak aangegeven op de brander of de bijbehorende papieren. Staan er meerdere stoomapparaten in een stookruimte en werken die op hetzelfde leidingnetwerk (cascade) dan moeten de vermogens bij elkaar worden opgeteld. Een voorbeeld hiervan zijn meerdere aaneengeschakelde stoomgeneratoren. Voor een cascade opstelling waarbij de stoomapparaten in meerdere stookruimtes staan geldt dus geen keuringsplicht als het vermogen van ieder afzonderlijk apparaat onder de 100 kW blijft, wel blijft regulier onderhoud natuurlijk noodzakelijk.

De keuring wordt uitgevoerd door (installatie)bedrijven die hiervoor gecertificeerd zijn door het SCIOS. De certificatieregeling van de stichting SCIOS staat borg voor kwaliteit en vakmanschap. Bedrijven worden gecertificeerd voor een bepaalde scope. Voor de keuring van stoom en heetwaterketels geldt certificering voor scope 3. Let daarom bij het uitvoeren van een keuring van een stookinstallatie op de juiste certificering van het (installatie) bedrijf.

Emissiemetingen stookinstallaties

Naast de keuring van stookinstallaties gelden er ook emissie-eisen. Voor kleine en middelgrote stookinstallaties zoals stoomketels (vermogen kleiner dan 50 MW), geldt dat binnen 4 weken na ingebruikname de emissies gecontroleerd moeten zijn.

Daarnaast geldt al geruime tijd dat alle nieuw geleverde gasbranders voor ketels met een vermogen groter dan 1 MW (ketels met meer dan 1.350 kg stoom/uur) moeten voldoen aan de NO_x-emissie-eis van minder dan 70 mg/m³ bij 3% O₂. Bestaande installaties die hier nu niet aan voldoen moeten uiterlijk op 31 december 2016 aan deze eis zijn aangepast of zijn vervangen door moderne branders.

Voor ketels kleiner dan 1 MW (ketels met minder dan 1.350 kg stoom/uur) gelden de emissie-eisen pas bij brandervervanging. Zolang de branders niet vervangen worden, is er nog geen actie nodig om aan de emissie-eisen te voldoen. Voor veel bestaande ketels in de stomerij wijzigt de situatie dus niet.

Bronnen

- Europese wetgeving: Richtlijn 97/23/EG betreffende drukapparatuur
- Nederlandse wetgeving: Warenwetbesluit drukapparatuur
- Nederlandse wetgeving: Warenwetregeling drukapparatuur
- Wet milieubeheer
- Kenniscentrum InfoMil
- FIGO, 70mg.nl
- Gielissen
- AIB Vinçotte

Stichting Technologisch Kenniscentrum Textielverzorging

Postbus 10, 4060 GA Ophemert Tel.: 0344-65 04 28 Fax: 0344-65 26 65
e-mail: tkt@tkt-nl.com www.tkt-nl.com

© TKT 2015

Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. TKT